

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KRAKOWIE**

OP-II.670.120.2018.RK

Kraków, 16 października 2018 r.

**Pani Katarzyna Pierzga
Dyrektor Zarządu Zlewni w Nowym Sączu
Państwowe Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie
ul. Naściszowska 31
33-300 Nowy Sącz**

W odpowiedzi na zgłoszenie z dnia 21.09.2018 r. (pismo znak: KR.ZPI.3.542.16.3.2018.BK z dnia 18.09.2018 r.), uzupełnione dnia 15.10.2018 r. (pismo znak: KR.ZPI.3.542.16.3.2018.BK z dnia 10.10.2018 r.), dokonane w trybie art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie informuje, iż nie będzie wnosił sprzeciwu wobec działań planowanych w ramach zadania pn.: „Potok Białka km 1+250-19+300 m. Dębno, Frydman, Nowa Białka, Krempachy, Czarna Góra, Białka Tatrzańska, Bukowina Tatrzańska, gm. Nowy Targ, Łapsze Niżne, Bukowina Tatrzańska, pow. nowotarski, tatrzański, woj. małopolskie – usuwanie szkód powodziowych z lipca 2018 r.: Zadanie IV – pot. Białka km 8+500-9+100 w m. Nowa Białka, Krempachy”.

Art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody określa katalog działań, które podlegają zgłoszeniu regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska, o ile prowadzone one będą na obszarach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 5 i 7 9 tej ustawy, w obrębach ochronnych wyznaczonych na podstawie ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1476), a także w obrębie cieków naturalnych. Do działań tych należą m.in. prace utrzymaniowe publicznych śródlądowych wód powierzchniowych wymienione w art. 227 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. poz. 1566 z późn. zm.) z wyłączeniem działań wskazanych w art. 118b pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Zgodnie ze zgłoszeniem prace w ramach zadania IV – pot. Białka km 8+500-9+100 w m. Nowa Białka, Krempachy będą prowadzone na odcinku cieku zlokalizowanym w rejonie przełomu pomiędzy Kramnicą i Obłazową. Po przejściu fali powodziowej w lipcu 2018 r. główny nurt wód na odcinku powyżej przełomu został skierowany w rejon Kramnicy, a następnie po zmianie kierunku spływu o 90° w rejon opaski z narzutu kamiennego, stanowiącej zabezpieczenie wsi Nowa Białka. Poniżej istniejącej opaski brzegowej, która została częściowo rozmyta, część wód wystąpiła poza obręb koryta zasadniczego cieku, doprowadzając do zalania terenów zlokalizowanych na lewym brzegu. W wyniku wezbrania z lipca 2018 r. zalane i częściowo zniszczone zostało boisko sportowe oraz budynek MEW. Wcześniejsze wezbrania (w szczególności powódź z 2008 r.) implikowały zalanie zabudowań mieszkalno-gospodarczych wsi Nowa Białka, co stanowiło zagrożenie dla życia i mienia ludzkiego. W zgłoszeniu wskazano, iż koryto zasadnicze cieku na przedmiotowym odcinku jest zawężone na skutek akumulacji materiału żwirowego w centralnej i prawej partii koryta (odcinek poniżej przełomu) oraz lewej partii koryta (odcinek powyżej przełomu). Powyższy stan sprzyja procesom erozji bocznej lewego brzegu na wysokości rozmytej opaski brzegowej i może doprowadzić do jej całkowitego zniszczenia.

Zgłoszone działania realizowane będą w ramach utrzymywania publicznych śródlądowych wód powierzchniowych, wg rodzajów robót utrzymaniowych określonych w art. 227 ust. 3 pkt. 5 i 6 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne:

- zasypywanie wyryw w brzegach i dnie śródlądowych wód powierzchniowych,
- udrażnianie śródlądowych wód powierzchniowych przez usuwanie namulów i rumoszu.

Pierwotnie zgłoszony zakres prac dla zadania IV przedstawiał się następująco:

- udroźnienie lewej partii koryta ciekłu powyżej przełomu oraz centralnej i prawej partii koryta ciekłu poniżej przełomu – przekop przez nanosy żwirowe na szacunkowej powierzchni łącznej wynoszącej 17300 m² (1,73 ha) przy szacunkowej łącznej kubaturze udroźnienia wynoszącej: 25560,00 m³,
- częściowy zasyp przegłębienia dennego wzdłuż istniejącej opaski brzegowej (w miejscu kumulacji uderzenia nurtu wody) na długości szacunkowej ok. 100 mb kamieniem łamanym typu ciężkiego ($\varnothing \geq 0,9$ m) z formowaniem przyzmy – wzmocnienie zasypu, szacunkowa łączna kubatura kamienia: 600,00 m³,
- częściowy zasyp przegłębienia dennego wzdłuż istniejącej opaski brzegowej oraz wyrwy brzegowej poniżej opaski (miejsce wdarcia się wód na miejscowość Nowa Biała) materiałem żwirowym miejscowym pochodzącym z udroźnienia nanosów żwirowych – szacunkowa łączna kubatura użytego materiału żwirowego: 25560,00 m³.

Zakres działań/prac dla zadania IV po aktualizacji przedstawia się następująco:

- udroźnienie lewej partii koryta ciekłu powyżej przełomu oraz prawej partii koryta ciekłu poniżej przełomu – przekop przez nanosy żwirowe na szacunkowej powierzchni łącznej wynoszącej 12300 m² (1,23 ha) przy szacunkowej łącznej kubaturze udroźnienia wynoszącej 18930,00 m³, z czego 11280,00 m³ na odcinku poniżej przełomu oraz 7650,00 m³ na odcinku powyżej przełomu,
- częściowy zasyp wyrwy lewego brzegu na długości ok. 217 mb (w miejscu, w którym podczas spływu wód powodziowych nastąpiło wystąpienie wód z koryta zasadniczego i zalanie terenu m. in. boiska sportowego w m. Nowa Biała) kłodami, karpinami oraz naturalnym kamieniem łamanym typu ciężkiego ($\varnothing \geq 0,9$ m) z formowaniem przyzmy przy szacunkowej łącznej kubaturze kamienia wynoszącej ok. 1 300,00 m³,
- uzupełnienie zasypu wyrwy lewego brzegu (z zasypaniem użytego uprzednio naturalnego kamienia łamanego) materiałem miejscowym pochodzącym z przekopu przez nanosy żwirowe przy szacunkowej łącznej kubaturze użytego materiału żwirowego wynoszącej 18 930,00 m³ (założono użycie całości urobku, bez możliwości wywozu poza obręb koryta zasadniczego ciekłu).

W porównaniu z wcześniej zgłaszanym zakresem powierzchnia udrażnianego ciekłu jest o 5000 m² mniejsza (1,23 ha w porównaniu z 1,73 ha), a kubatura udroźnienia jest o 6630,00 m³ mniejsza (18930,00 m³ w porównaniu z 25560,00 m³). Zmieniono również lokalizację zasypu – zamiast przegłębienia dennego przy istniejącej opasce zasypa zostanie wyrwa brzegu lewego w miejscu, w którym podczas spływu wód powodziowych nastąpiło wystąpienie wód z koryta zasadniczego i zalanie terenu m. in. boiska sportowego w m. Nowa Biała (zlokalizowana poniżej opaski).

Prace będą prowadzone za pomocą sprzętu mechanicznego – koparek podsiębirnych, spycharek gąsienicowych oraz samochodów ciężarowych samowyładowczych (wozideł) przystosowanych do przewożenia materiału pochodzącego z udroźnienia (żwir).

Materiał, który posłuży do zasypu wyryw brzegowych zostanie pozyskany z miejscowych nanosów żwirowych i przemieszczony w obręb wyryw w sposób minimalizujący konieczność przejazdu sprzętem budowlanym przez nurt ciekłu. W ramach w/w prac nie dopuszcza się możliwości wywozu materiału poza obręb koryta zasadniczego.

W ramach w/w prac nie zostaną wykorzystane materiały budowlane pochodzenia przemysłowego, a jedynie materiały naturalne, tj.:

- materiał żwirowy z lokalnych nanosów żwirowych (materiał miejscowy),
- kłody, karpiny (materiał miejscowy naniesiony przez wody powodziowe)

- kamień łamany (materiał naturalny).

Zastosowane zostaną następujące warunki prowadzenia prac chroniące środowisko:

- Korzystanie i przekształcanie elementów przyrodniczych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z wykonywaniem prac utrzymaniowych.
- Oszczędne korzystanie z terenu, aby w jak najmniejszym stopniu ingerować w siedliska przyrodnicze. Brak konieczności wykonywania dróg technologicznych – wykorzystana zostanie istniejąca infrastruktura i istniejące drogi lokalne (gruntowe). Celem zapewnienia dostępu do koryta zasadniczego cieku wykonane zostaną tymczasowe rampy zjazdowe z materiału miejscowego, które po zakończeniu robót zostaną zlikwidowane.
- Ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowy na biegu jałowym.
- Stosowanie sprzętu, maszyn i pojazdów sprawnych technicznie tak, aby nie następowały niekontrolowane wycieki substancji napędowych, a tym samym zanieczyszczenie środowiska gruntowo-wodnego.
- Zapewnienie na terenie placu budowy odpowiedniej ilości stosownych środków do natychmiastowej neutralizacji w przypadku ewentualnego wycieku ropopochodnych.
- W miejscu wykonywania prac utrzymaniowych wydzielenie miejsc postojowych sprzętu budowlanego i awaryjnych napraw sprzętu w sposób gwarantujący ochronę powierzchni ziemi i środowiska gruntowo-wodnego.
- Regularne kontrolowanie, pod kątem obecności zwierząt, wykopów oraz innych miejsc mogących stanowić pułapki dla zwierząt. Stwierdzone osobniki zostaną odłowione i przeniesione poza teren objęty pracami.
- Zastosowanie zabezpieczeń minimalizujących negatywny wpływ inwestycji na koryto potoku, szczególnie zmętnienia wód, poprzez zastosowanie grodz oddzielających miejsca wykonywania prac od głównego nurtu cieku.
- Zapewnienie nadzoru przyrodniczego nad prowadzonymi pracami.
- Powiadomienie użytkownika obwodu rybackiego Dunajec nr 2 o zamiarze prowadzenia prac, celem zapewnienia nadzoru nad stanem ichtiofauny pot. Białka.
- Zagwarantowanie przepływu nienaruszalnego (biologicznego), zapewniającego utrzymanie niezbędnych do bytowania ryb i innych organizmów żywych warunków środowiska (tj. odpowiedniej głębokości i prędkości wody).
- Prowadzenie prac udroźnieniowych „na sucho”, celem uniknięcia zjawiska zmętnienia wody i zapobiegnięcia wystąpienia negatywnych skutków dla ichtiofauny.

Ze względu na charakter prac (prace utrzymaniowe wykonywane po przejściu fali powodziowej w lipcu br.) przewidywany termin ich wykonania to IV kwartał 2018 r. (miesiące październik-grudzień).

Zgłoszone roboty utrzymaniowe będą realizowane na terenie Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, rezerwatu przyrody „Przełom Białki pod Krempachami” oraz w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Białki PLH120024. Planowane działania będą prowadzone w obrębie cieku naturalnego – potoku Białka, poza obrębami ochronnymi wyznaczonymi na podstawie ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym.

Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu chroniony jest na podstawie Uchwały XVIII/299/12 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 lutego 2012 roku w sprawie Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2012 r. poz. 1194; z późn zm.). Inwestycja nie narusza zakazów ani ustaleń dotyczących czynnej ochrony ekosystemów dla tego Obszaru. Przedmiotowe prace nie będą wiązać się z naruszeniem zakazu zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu

ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką, gdyż zaproponowany sposób prowadzenia działań będzie temu zapobiegał. Realizacja zgłoszonych działań może się przyczynić do tymczasowego pogorszenia walorów krajobrazowych Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu – w rejonie przełomu Białki pomiędzy Kramnicą a Obłazową.

Zasadniczym celem utworzenia obszaru Dolina Białki PLH120024 jest zachowanie wzorcowo wykształconego kompleksu siedlisk nadrzecznych, związanych z kamieńcami rzeki górskiej:

- 3220 – pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków,
- 3230 – zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni),
- 3240 – Zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wierzby),
- 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe).

Innymi siedliskami, chronionymi w obszarze są: murawy kserotermiczne – ciepłolubne zbiorowiska trawiaste, występujące nad Białką tylko w jednym miejscu tj. w rezerwacie „Przełom Białki pod Krempachami” oraz górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie – łąki świeże, wielogatunkowe, dość bujne, najczęściej mieczykowo-mietlicowe. Najwięcej takich łąk odnaleziono nad Białką w górnym jej biegu. W obszarze Dolina Białki PLH120024 ochronie podlega też kumak górski, którego obecność stwierdzono na całej długości obszaru, głównie w rozlewiskach potoku, a także na drogach gruntowych.

Do najistotniejszych istniejących i/lub potencjalnych zagrożeń obszaru należy w szczególności zaliczyć:

- regulowanie (prostowanie) koryta Białki,
- pobór żwiru, kamieni z koryta,
- odprowadzanie ścieków bytowych i wyrzucanie odpadów do koryta,
- nielegalna wspinaczka skałkowa na Kramnicy i Obłazowej,
- brak użytkowania siedlisk łąkowych i murawowych,
- obecność gatunków inwazyjnych roślin,
- ewentualna zmiana przeznaczenia gruntów.

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Białki PLH120024 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie zarządzeniem z dnia 7 listopada 2014 r. ustanowił plan zadań ochronnych. Plan ten został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego z 2014r. pod pozycją 6305, dalej nazywany PZO.

Na podstawie badań przyrodniczych sporządzonych na potrzeby opracowania PZO można stwierdzić, że koryto Białki w rejonie przedmiotowych działań jest miejscem występowania siedlisk przyrodniczych pionierskiej roślinność na kamieńcach górskich potoków (3220), zarośli wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (3230) oraz zarośli wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (3240). Ponadto na lewym brzegu Białki zlokalizowany jest płat siedliska przyrodniczego 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe).

Za siedlisko 3220 uznaje się odcinek łóżyska rzeki (koryto wraz z terenem zalewowym), gdzie są wyraźnie wykształcone kamieńce, o szerokości przynajmniej kilku metrów, wraz z ewentualnymi wyspami położonymi w nurcie rzeki. Siedlisko to może zajmować różne arealy: od niewielkich odsypów w zakolach potoków, po rozległe, liczone nawet w hektarach powierzchnie na roztokowych odcinkach rzek. Zmienny jest tutaj charakter pokrywy roślinnej, wykazującej różny stopień zwarcia, składającej się głównie z gatunków pionierskich, często z udziałem gatunków górskich, przemieszczających się w dół

rzeki. Zagrożenie dla tego siedliska stanowi zagospodarowywanie potoków i rzek górskich, pod pozorem ochrony przeciwpowodziowej, a w szczególności działania regulacyjne: prostowanie koryt, budowa progów (zwłaszcza tzw. kaskadyzacja koryt) i zbiorników retencyjnych, zwężanie koryta i jego obudowa betonowymi opaskami, przyspieszające przepływ wody, nie pozwalające na kształtowanie się kamienisk, jak również na uzupełnianie zapasu materiału skalnego.

Zarośla wrześniowe (3230) zajmują zwykle niewielkie powierzchnie na utrwalonych i świeżych kamieńcach nad rzekami, w strefie corocznych zalewów. Ich występowanie jest zmienne w czasie i uzależnione od swobodnego przemieszczania materiału skalnego, tworzenia się łach żwirowych i utrzymującej się znacznej wilgotności podłoża. Wrześni *Myricaria germanica* towarzyszy najczęściej wierzba siwa *Salix eleagnos*, a w domieszce także wierzba krucha *S. fragilis*, wierzba purpurowa *S. purpurea*, wierzba trójpręcikowa *S. triandra* i rzadziej wierzba wiciowa *S. viminalis*. Września pobrzeżna tworzy z nimi zespół *Salici-Myricarietum*. Są to krótkotrwałe stadia sukcesyjne (długość życia krzewu wrześni to około 10 lat), zastępowane w wyniku stabilizacji koryta rzeki i braku zalewów, przez zarośla wierzbowe, a następnie olszynkę karpacką. Głównym, antropogenicznym zagrożeniem jest stabilizacja koryta i brak wylewów rzeki. Ingerencja w koryto skutkuje w pierwszym rzędzie ustępowaniem wrześni pobrzeżnej. Poważnym zagrożeniem jest rozprzestrzenianie się gatunków inwazyjnych (rdestowca japońskiego, nawłoci, barszczu Sosnowskiego, niecierpka gruczołowatego), wypierających wrześnię. Spośród naturalnych procesów, istotnym zagrożeniem jest sukcesja. Naturalne zmiany przebiegu koryta, przyczyniające się do lokalnego niszczenia siedliska, nie mają większego znaczenia, gdyż zwykle odnawia się ono w innym miejscu.

Siedlisko 3240 ma na ogół postać zwartych zarośli wierzbowych ze znacznym udziałem wierzby siwej *Salix eleagnos*, wierzby purpurowej *S. purpurea*, w domieszce także wrześni pobrzeżnej *Myricaria germanica*, wierzby kruchej *S. fragilis*, wierzby trójpręcikowej *S. triandra*, a niekiedy też olszy szarej, a w niższych położeniach wierzby wiciowej *S. viminalis*. Zarośla te tworzą płyty zespołu *Salici-Myricarietum* zlokalizowanego na ustalonych kamieńcach w górskich odcinkach rzek. Pomimo, że zarośla stanowią już dość stabilne stadium roślinności, niekiedy ulegają zniszczeniu wskutek naturalnych czynników, takich jak: powódź – naniesienie kamienia i zasypanie zarośli lub ich wyrwanie czy też erozja brzegu. Zagrożenia antropogeniczne to: zawężenie koryt rzek i próby utrzymania go w narzuconych granicach poprzez różnorodne umocnienia, opaski kamienne, itp. Zarośla mogą rozwijać się tylko poza tymi odcinkami, czyli tam gdzie pozostawione jest naturalne koryto. Pobór kamienia i żwiru wiąże się z wycinaniem zarośli i likwidacją potencjalnych miejsc ich występowania. Budowa zapór wodnych powoduje spiętrzanie wody i zalewanie terenów potencjalnego występowania zarośli, a jednocześnie zmniejsza falę powodziową poniżej zapory, pozwalającą na regenerację siedliska. Ponadto, wierzby są wycinane w celu pozyskania surowca do różnych celów (np. wikliniarstwo).

Przedmiotowe prace prowadzone mają być w obrębie siedliska 3220 – pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, na stanowisku znajdującym się w stanie niezadawalającym (U1). Celem działań ochronnych dla siedliska 3220 jest m.in. utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu siedliska w obszarze Dolina Białki PLH120024 poprzez niedopuszczenie do zwiększenia powyżej 20% udziału płatów siedliska w stanie niezadawalającym (U1). Zaplanowano w tym celu działanie B1 „Utrzymanie naturalnych czynników kształtujących siedlisko”. Z jego treści wynika, iż konieczne jest pozostawienie kształtowania koryta Białki procesom naturalnym oraz niepodejmowanie prac hydrotechnicznych w korycie Białki, za wyjątkiem prac (w tym związanych z ochroną przeciwpowodziową i popowodziowym usuwaniem szkód) niezbędnych dla zabezpieczenia infrastruktury technicznej (np. drogi, mosty, kanalizacja, sieci teletechniczne, ujęcia wód dla miejscowości) lub zabudowań zlokalizowanych na terenach przyległych do koryta Białki. Na wskazanych w planie zadań ochronnych odcinkach koryta Białki, możliwe jest podjęcie tego

typu prac po przeprowadzeniu wizji terenowej z udziałem sprawującego nadzór nad obszarem Natura 2000 i ustaleniu: minimalnego zakresu ingerencji niezbędnego dla usunięcia zagrożenia, rozwiązań gwarantujących zachowanie charakteru koryta i naturalnej dynamiki transportu rumowiska oraz odpowiednich środków minimalizujących. Należy tutaj nadmienić, że z racji nadzoru nad obszarem Natura 2000 Dolina Białki PLH120024 i rezerwatem przyrody „Przełom Białki pod Krempachami” pracownicy RDOŚ w Krakowie niejednokrotnie dokonywali wizji terenowych w rejonie zgłoszonych działań, a tut. Dyrekcja jest w posiadaniu bogatego materiału dokumentującego przemianę koryta Białki w przedmiotowej lokalizacji (m.in. dokumentacja zdjęciowa oraz ortofotomapy z marca i sierpnia 2018 r.). Na omawianym odcinku koryta Białki dopuszczono w planie zadań ochronnych prowadzenie niezbędnych prac hydrotechnicznych.

Ochrona kompleksu siedlisk 3220-3230-3240 polega przede wszystkim na rezygnacji z poprzecznej zabudowy hydrotechnicznej, zwężania koryt, zabudowy terasy zalewowej i pozostawieniu naturalnie ukształtowanych koryt rzek. Wnioskowane prace będą co prawda ingerować w te siedliska, ale nie będą polegały na zawężaniu koryta, umocnienia brzegów ograniczono do sąsiedztwa zagrożonej infrastruktury i budynków, prace nie zatrzymają procesu transportu rumowiska rzeczno-łazowego, który jest gwarantem występowania siedlisk nakamieńcowych. Biorąc pod uwagę, że materiał z odsłoniętych po wezbraniach z lipca 2018 r. odsypisk zostanie przemieszczony w wyrwy brzegowe i będzie nadal w całości dostępny do transportu fluwialnego, a zasyp wyrwy nie będzie osiągał rzędnych wyższych niż rzędne terenu przyległego, należy uznać że zgłoszone prace nie będą wiązać się z naruszeniem celów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Białki PLH120024 określonych w PZO w stosunku do kompleksu siedlisk nakamieńcowych. Wobec powyższego stwierdzono, że przedmiotowe działania nie będą znacząco oddziaływać na ww. siedliska.

Łęgi w obszarze Natura 2000 Dolina Białki PLH120024 reprezentowane są przez 2 zbiorowiska roślinne: głównie nadrzeczną olszynę górską i łągi wierzbowe. Wykształcają się na terasach zalewowych Białki. Występują wzdłuż koryta tworząc szereg płatów, największe powierzchnie, jednostkowo nawet do kilkunastu hektarów, zajmują w środkowym i dolnym biegu rzeki, od Czarnej Góry do Nowej Białej.

Istnieje szereg opracowań naukowych¹ wykazujących, że Białka jest zagrożona utratą swojego (unikalnego w skali Polski) charakteru rzeki roztokowej typu alpejskiego. Szczególnie zagrożenie to uwidacznia się właśnie w rejonie rezerwatu przyrody Przełom Białki pod Krempachami. W roku 2008 w celu ochrony drogi łączącej Nową Białą z Gronkowem oraz zabudowań Nowej Białej, począwszy od skały Obłazowej, na długości 200 metrów, wybudowano na lewym brzegu Białki opaskę brzegową, stanowiącą w istocie potężny wał przeciwpowodziowy odcinający około 160 metrów lewostronnej doliny zalewowej.

Podkreślić należy, iż lokalizacja tego wału niezgodna jest z zapisami obowiązującego PZO, zgodnie z którymi „w razie budowy wałów przeciwpowodziowych nie należy lokalizować ich pomiędzy Białką, a zbiorowiskami leśnymi”. Przedmiotowy wał odcina od zalewów rzecznych siedlisko lasów łągowych (91E0). W sprawie budowy tegoż wału toczyło się postępowanie dotyczące wystąpienia szkody w środowisku. W ramach tego postępowania w postanowieniu znak: ZS.MK.6618-11-4-09 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie stwierdził, iż prace związane z wykonaniem wału i udroźnieniem Białki były prowadzone jako działanie doraźne w związku z wystąpieniem wezbrania powodziowego. Wykonanie powyższych prac było konieczne w celu ochrony mieszkańców wsi Nowa Białą przed zalaniem. Jako rozwiązanie tymczasowe, wał może zostać usunięty po wykonaniu właściwych zabezpieczeń przeciwpowodziowych. Przedmiotowe prace utrzymaniowe nie będą polegać na wzmocnieniu przedmiotowej opaski/wału, nie stanowią też docelowych rozwiązań

¹ np. Gorczyca E., Krzemień K., Łyp M., 2011, Contemporary trends in the Białka River channel development in the Western Carpathians, *Geographia Polonica*, vol. 84, Special Issue Part 2, 39-53.

Strużyński A. 2013. Ocena stanu oraz identyfikacja zaburzeń procesów fluwialnych w korytach rzek Karpackich. *Acta Sci. Pol., Formatio Circumiectus* 12 (2) 2013, 117-130.

przeciwpowodziowych. Wobec powyższego rozbiórka tych umocnień nie jest na obecną chwilę możliwa. Zgłoszone roboty utrzymaniowe nie będą oddziaływać znacząco na stan łągów w obszarze Dolina Białki PLH120024.

W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie realizacja przedmiotowych prac w zaktualizowanym zakresie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 Dolina Białki PLH120024 i jest zgodna z PZO dla tego obszaru.

Przedmiotowe działania zlokalizowane są również na terenie rezerwatu przyrody Przełom Białki pod Krempachami utworzonego zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19.09.1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 85, poz. 453), w celu zachowania ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ciekawego pod względem geomorfologicznym przełomu rzeki Białki przez Pieniński Pas Skałkowy oraz rzadkich zespołów roślinności naskalnej i relikтового drzewostanu sosnowego.

Na terenie rezerwatów przyrody obowiązują zakazy określone w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym:

- użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczenia i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
- zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
- wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- zakłócania ciszy;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;

Zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody zakazy te nie dotyczą prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym. Zgodnie z literaturą tematu² termin bezpieczeństwo powszechne dotyczy ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska przed zagrożeniami naturalnymi i technicznymi. Zgodnie ze zgłoszeniem celem wykonania prac utrzymaniowych dla zadania IV jest wprowadzenie głównego nurtu wód pot. Białka w przełom pomiędzy Kramnicą i Obłazową i skierowanie go w centralną i prawą partię koryta zasadniczego na wysokości istniejącej opaski brzegowej (minimalizacja ryzyka związanego z zalaniem terenów wsi Nowa Biała), przy zachowaniu wielonurtowości na odcinku poniżej przełomu. W dniu 26.07.2018 r. Nadzór Wodny Zakopane odbył na przedmiotowym odcinku koryta cieku wizję terenową z przedstawicielami lokalnego samorządu (Z-ca Wójta Gminy Nowy Targ oraz sołtys wsi Nowa Biała), w trakcie której zwrócono uwagę na szczególne zagrożenie dla zabudowań wsi Nowa Biała, które może wystąpić w przypadku kolejnego spływu wód wezbraniowych. Wobec powyższego należy uznać, iż przedmiotowe prace są zwolnione z zakazów obowiązujących na terenie rezerwatu przyrody Przełom Białki pod Krempachami, gdyż są związane z bezpieczeństwem powszechnym.

W potoku Białka w okolicach miejscowości Krempachy występuje 6 gatunków ryb (za dokumentacją PZO): strzebla potokowa (*Phoxinus phoxinus*), śliz (*Barbatula barbatula*), głowacz przęgopłetwy (*Cottus poecilopus*), głowacz białopłetwy (*Cottus gobio*), pstrąg potokowy (*Salmo trutta m. fario*). Wyłuszczonego drukiem zaznaczono gatunki objęte ochroną na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183.).

---

² B. Wiśniewski, S. Zalewski pod red., Bezpieczeństwo wewnętrzne RP w ujęciu systemowym i zadań administracji publicznej, Bielsko-Biała 2006, s. 54-88

Okresy tarła i inkubacji ikry gatunków ryb występujących w Białce w rejonie planowanych prac

Gatunek	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Strzebla potokowa				■	■							
Głowacz przęgopłetwy			■	■	■							
Głowacz białopłetwy			■	■	■							
Śliz				■	■	■						
Pstrąg potokowy	■									■	■	■

Optymalnym terminem na tego typu roboty są miesiące od lipca do września, gdyż ze względu na biologię gatunków ryb występujących na przedmiotowym odcinku pot. Białka są to miesiące „bezpieczne” dla prowadzenia prac mogących powodować czasowe mętnienie wody. Zaplanowany termin prowadzenia działań przypada poza okresem tarła gatunków ryb objętych ochroną gatunkową. Ponadto zaplanowano działania zapobiegawcze polegające na odłowieniu ryb z miejsca prowadzenia prac.

Analiza dokumentacji pod kątem lokalizacji, zakresu, sposobu i terminu prowadzenia planowanych działań pozwala stwierdzić, że ich realizacja nie pogorszy stanu środowiska przyrodniczego. Zakres prac objęty niniejszym zgłoszeniem stanowi kompromis pomiędzy bieżącymi potrzebami dot. wykonania prac utrzymaniowych, a wymaganiami dot. ochrony naturalnego charakteru pot. Białka na wysokości przełomu. Został on dobrany w sposób minimalizujący ingerencję w ekosystem cieku, przy jednoczesnym uwzględnieniu najpilniejszych potrzeb związanych z ochroną życia i mienia ludzkiego (zabudowa mieszkalno-gospodarcza oraz infrastruktura gminna). Niemniej jednak ze względu na lokalizację działań w miejscu o wybitnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych w zgłoszeniu wskazano, iż zostanie zapewniony nadzór przyrodniczy nad prowadzonymi pracami.

Przed przystąpieniem do zgłoszonych działań należy z 7 dniowym wyprzedzeniem powiadomić Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie o terminie rozpoczęcia prac, w celu umożliwienia kontroli zakresu i sposobu ich prowadzenia.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że przedmiotowy zakres działań należy traktować jako działanie doraźne, które docelowo nie zabezpiecza miejscowości Nowa Biała przed wodami powodziowymi Białki. W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie realizacja zabezpieczeń przeciwpowodziowych powinna być realizowana w oddaleniu od koryta Białki zgodnie z ustaleniami zawartymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. poz. 1841) z pozostawieniem kształtowania koryta Białki procesom naturalnym.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Krakowie

M. Mordarska-Duda
mgr Małgorzata Mordarska-Duda
ZASTĘPCA REGIONALNEGO DYREKTORA
REGIONALNY KONSERWATOR PRZYRODY

Otrzymują:

1. Adresat
2. OP.aa